

GÜNLÜK ORTADOĞU BÜLTENİ

15 ARALIK 2009

IRAK

- Irak Başbakanı Nuri El Maliki, geçtiğimiz hafta meydana gelen bombalı saldırıların ardında yabancı ülkelerin olduğunu söyledi. AB Büyükelçileri ile bir araya gelen Maliki, bu saldırıların yabancı yatırımcıları korkutmak için yapıldığını söyledi. *(Aswat Al Iraq)*
- Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani, Cumartesi günü Rusya Büyükelçisi ile bir araya geldi. Görüşme, Rus Gazprom Şirketi'nin Badra petrol sahasında petrol geliştirme faaliyetleri hakkını kazandığı gün, erken saatlerde gerçekleşti. *(Aswat Al Iraq)*
- Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin ithalat ve ihracatçılar birliği Las Vegas'ta Uluslararası Tarım Fuarına katılıyor. Şeyh Mustafa Abdurrahman tarafından düzenlenen fuara Irak'ın kuzeyinden şirketler katılıyor. *(Aswat Al Iraq)*
- Irak'ta parlamentosunda güvenlikten sorumlu bakanların sorulara yanıt verdiği oturumlar tamamlandı. Güvenlik ve Savunma Komitesi, geçtiğimiz hafta yaşanan patlamalarla ilgili kapsamlı bir rapor hazırlayacak. *(Aswat Al Iraq)*
- Kerkük'ün merkezindeki bir bankadan, askeri üniforma giyen bir kişi 26.5 milyon dolar çaldı. *(Aswat Al Iraq)*

- Irak Maliye Bakanı Bekir El Zübeydi, 2010 bütçesini gözden geçirdi. 2010 bütçesi 73 milyar dolar. *(Aswat Al Iraq)*
- Irak'ın başkenti Bağdat'ta İran Büyükelçiliği'ne yakın 3 ayrı noktada bombalı araç saldırıları meydana geldi. En az 4 kişinin hayatını kaybettiği tahmin ediliyor. Patlamalardan biri üst düzey güvenlik bölgesi olarak kabul edilen Yeşil Bölge'nin hemen dışında gerçekleşti. *(El Cezire)*
- Irak Petrol Bakanı Hüseyin El Şehristani, petrol sahaları için yapılan yeni anlaşmalarla Irak'ın petrol kapasitesinin günlük 12 milyon varile ulaşacağını söyledi. Dünyanın en büyük rezerv sahibi ülkesi Suudi Arabistan'da bu rakam günlük 12.5 milyon varil. *(BBC)*
- Uluslararası Af Örgütü, Irak'taki Halkın Mücahitleri Örgütü'ne ait Eşref Kampı'nın kapatılmasının olumsuz sonuçlar doğuracağını belirtti. Örgüt, kampta yaşanların bu şekilde keyfi tutuklamalara, işkenceye ve hastalıklara maruz kalacağını savunuyor. Kampta yaşayanlarla, Irak güvenlik güçleri arasında zaman zaman çatışmalar meydana geliyordu. Bunun için Irak Hükümeti kampı kapatma kararı aldı. İran rejimine muhalif Halkın Mücahitleri Örgütü; İran, Irak, ABD ve Kanada tarafından terörist örgüt olarak kabul ediliyor. Avrupa Birliği ise Şubat ayında artık İran hükümetine karşı silahlı mücadelede bulunmadığı için terörist örgütler listesinden çıkarmıştı. *(CNN)*
- Daha önce Irak'a şube açmayı planlayan birçok banka rafa kaldırdığı projelerini hayata geçirmek için çalışmalarına başladı. Halen Bağdat şubesi ile hizmet veren Ziraat Bankası'nın yanı sıra İş Bankası'nın da Irak'ın kuzeyinde şube açma girişimleri hızlandı. Garanti ve Akbank'ta da benzer bir süreç yaşanırken, rotayı bu ülkeye çeviren son finans kuruluşu faizsiz bankacılık alanında faaliyette bulunan Kuveyt Türk oldu. Ziraat'ın Bağdat şubesini inceleyen Kuveyt Türk, fizibilite çalışması yaptı. Öte yandan Bağdat şubesi ile hizmet veren Ziraat Bankası, Irak'ın kuzeyinde yeni şube açmak için hazırlanan fizibilite raporunu yönetim kurulunda masaya yatırdı. Onay çıkmasının ardından Erbil, Süleymaniye veya Duhok'ta şube açma çalışmaları başlayacak. *(Türkmeneli Tv)*
- Suriye Hükümeti resmi rakamlarına göre 2003 yılındaki ABD işgalinden sonra 1.2 milyon Iraklı, Suriye'ye göç etti. Yaklaşık 1 milyon Iraklı mülteci Şam'ın varoşlarında

zor şartlar altında yaşıyor. Suriye Hükümeti Iraklı mülteciler için her yıl 2 milyar dolar harcarken, Irak Hükümeti de Suriye'deki vatandaşları için 15 milyar dolarlık destek sağlıyor. Iraklı mülteciler zor şartlarda yaşamalarına rağmen ülkelerine dönmeyi tercih etmiyorlar. Iraklı mültecilerin göç ettiği yerler çoğunlukla Anbar, Musul, Selahaddin ve Bakuba. *(Az Zaman)*

İRAN

- İran Dışişleri Bakanı Manuçehr Mutteki, Temmuz ayında sınırı yasa dışı şekilde geçtiği iddia edilen ABD'li 2 gazeteci ve 1 fotoğrafçının şüpheli amaçları olduğunu söyledi. ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, ABD'lilerin herhangi yasadışı bir faaliyetinin olmadığını ve serbest bırakılmaları gerektiğini ifade etti. *(El Cezire)*
- Tayvan Hükümeti, Tayvanlı şirketler aracılığıyla İran'a silah temin edildiği iddiaları üzerine soruşturma başlattı. Araştırmanın bütün şirketleri kapsayacağı belirtildi. Mart ayında yine İran'a silah sağladığı iddia edilen bir şirket soruşturma geçirmiş ve aklanmıştı. *(Reuters)*
- 2007 yılında İran'a silah kaçırma iddiasıyla tutuklanan İranlı Emir Erdebili 5 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Erdebili'nin yargılaması Mayıs 2008'de başlamıştı; ancak karar 2 hafta önce açıklandı. Erdebili Ekim 2007'de Gürcistan'da tutuklanıp Ocak 2008'de ABD'ye teslim edilmişti. *(BBC)*
- İran'ın nükleer programını tartışmak üzere, ABD, İngiltere, Fransa, Rusya, Çin ve Almanya'nın katılımıyla yapılması planlanan toplantı iptal edildi. Toplantının Brüksel ya da Kopenhag'da iklim konferansında yapılması düşünülüyordu. ABD kaynakları Çin'in takvim sorunu nedeniyle katılamadığını bildirdi. *(BBC)*
- BM nükleer gözlemciler, İranlı bilim adamlarının nükleer silah konusunda önemli deneyimleri olduğunu iddia etti. Buna göre İranlı bilim adamları trityum, deteryum ve berilyum maddeleri ile deneyler yapıyor. Bu 3 madde zenginleştirilmiş uranyum ya da plutonyum içerisinde reaksiyona girerek patlayıcı hale geliyor. Uranyum deterit'in sadece atom bombası yapmak amacıyla kullanıldığı ileri sürülüyor. *(Daily Telegraph)*

- Pentagon kaynaklarına göre, ABD'ye yapılacak olası bir İran saldırısı için savunma füzeleri test edilecek. Aynı testler olası bir Kuzey Kore saldırısı için de uygulanıyordu. Ocak ayında yapılması beklenen testler yaklaşık 150 milyon dolara mal olacak. Tatbikatlarda, Pasifik Okyanusu'ndaki Marşal Adaları'ndan gelecek sahte İran füzelerine karşı Kaliforniya'daki Vandenberg Hava Kuvvetleri Harekat Üssü'nden atılacak savunma füzeleri kullanılacak. (*Jerusalem Post*)
- İran Dışişleri Bakanı Manuçehr Mutteki, İran'ın aşamalı olarak Kiş adasında Uranyum takas önerisinin geçerli olduğunu söyledi. "Önerimizin kabul edilmesi için ısrar etmiyoruz, sadece onlar için bir yol açmak istedik" diyen Mutteki, "Bu adım, Batılılar için bir fırsattı, ama kabul etmeleri için ısrarcı olamayız", ifadesini kullandı. (*IRNA*)
- İran ve Azerbaycan Dışişleri Bakanları, iki ülkenin doğalgaz işbirliği artacağını ilan ettiler. Azerbaycan Dışişleri Bakanı Elmar Muhammedyarov, İran Dışişleri Bakanı ile yaptıkları görüşmede tüm alanlardaki ilişkilerin geliştirilmesinde mutabakatta kaldıklarını ifade ederek, "İran bölgede barış ve istikrarın yerleşmesi için çaba gösteren bizim komşumuzdur ve buna inanıyoruz", dedi. Azerbaycan Dışişleri Bakanı, Dağlık Karabağ meselesine karşı uluslararası kurum ve kuruluşlar nezdinde sergilediği yaklaşımdan dolayı İran'ı takdir ettiklerini söyledi. İran Dışişleri Bakanı Manuçehr Mutteki yapılan müzakereler çerçevesinde İran ve Azerbaycan arasında Astara-Astara adlı demir yolu inşa edileceğinin haberini verdi. (*IRNA*)
- İran Savunma Bakanlığı'nın, yeni füze denemesi yapılması ve yeni bir filo oluşturma hazırlıklarının yapıldığını belirten İran Savunma Bakanı Ahmed Vahidi, oluşturulacak filo ve yeni üretilen füzelerin test aşamasında son merhaleye geldiğini yakın bir gelecekte konuyla ilgili bilgileri kamuoyu ile paylaşacaklarını kaydetti. (*Mehrnews*)

İSRAİL- FİLİSTİN

- Hamas dün 22. kuruluş gününü kutladı. Gazze'de toplanan onbinlerce Hamas destekçisine konuşan Hamas liderlerinden Mahmud Zahar Hamas'ın kurulduğu günden beri birçok hedefini gerçekleştirdiğini, karşılaştığı her engelin üstesinden geldiğini ve özgürlüklerini elde edene dek İsrail'e karşı mücadele ve direnişten vazgeçmeyeceklerini açıkladı. (*Palestine Chronicle*)

- Filistin Kurtuluş Örgütü bugün Ramallah'ta bir dahaki seçimlere kadar seçimlerde aday olmayacağını açıklayan Mahmud Abbas'ın başkanlık süresini uzatmayı oylamak için toplanacak. (*The Jerusalem Post*)

LÜBNAN

- Geçen ay üzerinde anlaşmaya varılan milli birlik hükümeti, geçtiğimiz Perşembe meclisten güvenoyu aldı. Meclis Başkanı Nebih Berri, Saad Hariri başkanlığındaki yeni hükümetin üç gün süren tartışmaların ardından 128 sandalyeli mecliste 122 oy aldığını söyledi. (*The Daily Star*)
- Cumhurbaşkanı Mişel Süleyman 3 günlük resmi ziyaret için gittiği ABD' de bugün Başkan Barack Obama ile Beyaz Saray'da bir araya geldi. Obama, görüşmede, Lübnan'dan Hizbullah militanlarına yapılan silah akışından duyulan rahatsızlığı dile getirdi. Lübnan'ın kritik bir bölgede kritik bir ülke olduğunu söyleyen Obama, Lübnan ordusunun güçlenmesini arzu ettiklerini; ancak ülkedeki silah kaçakçılarının Hizbullah militanlarına sağladıkları silahları, İsrail'e karşı bir tehdit olarak gördüklerini belirtti. İki ülke lideri, 2006 yılında Lübnan ile İsrail arasındaki savaşı bitiren Birleşmiş Milletler kararının tam olarak uygulanması konusunda hem fikir olduklarını vurguladılar. Obama Hizbullah'ın silahsızlanmasına vurgu yaparken, Mişel Süleyman da İsrail'in sınır bölgelerinden çıkması gerektiğini söyledi. Barack Obama ayrıca, Amerika'nın, güçlü, bağımsız ve demokratik bir Lübnan'a destek için elinden geleni yapmaya hazır olduğunu belirtti. (*Now Lebanon*)

SURİYE

- Bakanlar düzeyinde yapılacak olan 2. Arap-Türkiye Forumu bugün başladı. Forumu Suriye, Türkiye, Libya, Katar, Sudan, Somali, Irak'ın yanı sıra Arap Kurulu Genel Sekreteri katılıyor. Suriye Dışişleri Bakanı Velid El-Muallim SANA ajansına verdiği demeçte, Suriye'nin bu foruma ev sahipliği yapacak olması, Suriye'nin son dönemlerde her iki taraf arasında gelişen önemli ilişkilerinin bir işareti ve Arap devletlerinin, Türkiye'nin Arap davaları ve özellikle Arap-İsrail çekişmesi karşısında aldığı tutumları takdir ettiklerinin bir yansıması olduğunu belirtti. Muallim, forumda,

Arap-Türkiye ilişkilerini daha ileriye taşımak ve her iki tarafın ortak çıkarlarını pekiştirmek için birçok merkezi konunun üzerinde yoğunlaşılacağını söyledi. (SANA)

MISIR

- El Kaide'nin ikinci adamı olduğu ifade edilen Ayman El Zevahiri, Gazze'den Mısır'a uzanan tünelleri kapatmaya çalıştığı için Mısır Hükümetini suçladı. Uluslararası kamuoyunda bu tünellerden kaçak geçişleri önlemesi için Mısır üzerinde büyük baskı bulunuyor. (*Earthtimes*)
- Mısır Cumhurbaşkanı Hüsnü Mübarek ve Dışişleri Bakanı Ahmet Ebul Geyt, Ortadoğu barışını ve Fransa'daki eski Mısır eserlerinin geri verilmesini görüşmek üzere Fransa'da temaslarda bulunuyor. Görüşmelerde, Mısır'ın 2010 yılı içerisinde İsrail ile Filistin arasında görüşmelerin başarıyla sonuçlanmasını ümit ettiği belirtildi Ebul Geyt, barış görüşmelerinin zaman sınırlamasına tabi olması ve BM Güvenlik Konseyi gibi garantiler altında olması gerektiğini söyledi. Ebul Geyt, ayrıca "Doğu Kudüs Filistin başkenti olmalıdır", dedi. (*Reuters*)

BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

- Dubai Hükümeti'nden yapılan açıklamaya göre; Abu Dabi, Dubai'nin borçlarını ödemek üzere 10 milyar dolar verdi. Açıklamaya göre Dubai herhangi bir yükümlülük altına girmeyecek. (*El Cezire*)

YEMEN

- ABD ordusu kaynaklarına göre Yemen'deki El Kaide militanlarına karşı Yemen Ordusu'nu eğitmek üzere ABD özel kuvvetleri görev yapıyor. (*Daily Telegraph*)

AFGANİSTAN

- Afganistan'ın başkenti Kabil intihar saldırısıyla sarsıldı. Şehrin diplomatik binaların bulunduğu Vezir Ekber Han bölgesinde gerçekleşen intihar saldırısında en az 5 kişinin öldüğü 31 kişinin ise yaralandığı belirtiliyor. Saldırığı Taliban ve El-Kaide bağlantılı gruplarının üstlenmesi bekleniyor. *(El Cezire)*

PAKİSTAN

- Pakistan'ın Afganistan sınırındaki Ketta kentinde Afganistan'daki NATO birliklerine yakıt götüren iki NATO tankeri yakıldı. Belucistan bölgesinin önemli bir şehri olan Ketta, Afganistan'da Taliban yönetiminin devrilmesinden sonra Taliban liderlerinin sığındığı bir şehir olarak biliniyor. *(Dawn Gazetesi, Pakistan)*
- Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Barack Obama, CIA'nin Pakistan'da yürütmekte olduğu insansız hava aracı operasyonlarının Ketta şehrine genişleyebileceği sinyalini verdi. Obama Yönetimi, yüksek düzey Taliban ve El-Kaide liderlerinin bulunduğu Ketta gibi kentlerde düzenlenecek insansız hava aracı operasyonlarının gerçekçi bir seçenek olup olmadığını değerlendiriyor. Analizciler ise sivil nüfusun yoğun olduğu bu kentte bu tür operasyonlar neticesinde yaşanacak sivil kayıpların daha fazla olacağını ifade ediyor. *(Dawn Gazetesi Pakistan)*